

[Aksel Larsen.]

af den opfattelse, at der ved en overtagelse fra samfundets side af sukkerfabrikkerne foreløbig kun vil kunne blive tale om statsdrift — men man må også have en forestilling om, hvorledes denne statsdrift skal organiseres. Her føler jeg i hvert fald trang til at påpege, at statsdrift er dømt til, omend ikke at mislykkes, så i hvert fald at få et dårligt renommé i den væsentlige del af befolkningen, hvis man ikke sørger for, at de arbejdere, der er beskæftiget i de pågældende statsvirksomheder ved den pågældende produktion, har et afgørende ord at sige vedrørende produktionen. For mig at se er det sådan, at hvis man tænkte sig at gøre sukkerproduktionen til statsdrift — og det kunne jeg selv tænke mig, og jeg har som sagt selv engang foreslået det — så bør man i hvert fald være indstillet på, at der skal være arbejdsråd ved fabrikkerne og måske også andre steder i hele produktionsprocessen.

Dernæst er der spørgsmålet om erstatningerne. Herom siger ordføreren for forslagsstillerne — idet han erkender, at man er nødt til at yde erstatning, for det står der i grundloven at man skal — at man kunne jo nøjes med at yde erstatning for de reelt betalte aktiers pålydende. Men det kan dog diskuteres, om dette vil være det rigtige, og måske kan man finde noget andet. Jeg synes, at når man kommer med et forslag, som man har haft tid til at overveje, og når man ved, at man har at gøre med en minister, som er principiel og praktisk modstander af nationalisering, socialisering og statsovertagelse af f. eks. en virksomhed som sukkerfabrikkerne eller en virksomhed som Danmarks nationalbank, så vil det være rimeligt, at man ret udførligt gør rede for, på hvilke vilkår statsovertagelsen skal finde sted, efter hvilke retningslinjer erstatning skal ydes, og hvorledes man tænker sig sukkerproduktionen organiseret, når staten har overtaget samme. Man kan naturligvis nøjes med, som det er gjort i forslaget, at opfordre handelsministeren til at lade udarbejde og fremsætte lovforslag; men da man som sagt kender den højtærede handelsministers indstilling og ved, at han er modstander af noget sådant, tror jeg, man er nødt til samtidig

at give ministeren visse direktiver, hvor efter et sådant lovforslag skal udarbejdes. Noget sådant har forslagsstillerne ikke gjort, da de fremsatte forslaget til folketingsbeslutning, og noget sådant er efter min opfattelse — og jeg mener at have hørt meget omhyggeligt efter — heller ikke sket under debatten i dag. Jeg henstiller til forslagsstillerne, at de inden anden behandling af dette forslag til folketingsbeslutning fremkommer med ændringsforslag til det, således at man af forslaget til beslutning kan se, efter hvilke retningslinjer man ønsker handelsministeren skal udarbejde lovforslaget.

Hvis forslagsstillerne skulle mene, at det er en vanskelig opgave, er jeg særdeles villig til at være dem behjælpelig, og jeg er også villig til selvstændigt at udarbejde ændringsforslag til det foreliggende forslag til beslutning; men jeg må jo have lov til på grund af visse erfaringer, jeg har gjort, at sige, at jeg dog ikke er for ivrig efter at gøre det, hvis jeg skal risikere at få utak som løn, sådan som det er sket mig tidligere, når jeg har villet, om jeg så må sige, bringe de ærede forslagsstilleres forslag på andre områder ind på tørt land.

Må jeg slutte med at understrege — for at det ikke skal blive misforstået nogetsteds i noget blad — at jeg absolut er tilhænger af en nationalisering af A/S De danske Sukkerfabrikker, og at jeg også er tilhænger af, at vi fortsat opretholder en dansk sukkerproduktion, også selv om det under de nuværende verdenskonjunkturer ser ud til, at den ikke umiddelbart er lønende, at det dansk fremstillede sukker ikke kan konkurrere i pris med det oversøiske rørsukker. Jeg ser sådan på det, at hvis vi selv er i stand til at producere det for landets forbrug nødvendige sukker og måske oven i købet få noget tilovers til eksport, bør vi såvel af hensyn til beskæftigelsen og af hensyn til landbrugserhvervet i de egne, hvor der dyrkes sukkerroer, som af hensyn til landets valuta sikkert fortsætte med den indenlandske produktion.

Hvordan det så end går, håber jeg, at vi får gjort en ende på de utålelige tilstande, hvorunder A/S De danske Sukkerfabrikker i ly af en koncession, der er yderst uheldigt